

Svagt positivt stämningläge bland
maskinentreprenörerna
SID 4

Ökade kostnader och återhållsamma
beställare präglar utsikterna för 2023
SID 7

Allt högre krav ställs i upphandlingar –
så påverkas företagen
SID 23

**MASKINENTREPRENÖRERNAS
MEKO-RAPPORTERING
SOMMARRAPPORT 2023**

**MASKIN
ENTREPRE
NÖRERNA**

Företagen sitter still i båten trots vikande marknad

På kort sikt står konjunkturen och väger för maskinentreprenörerna, men på lite längre sikt tycks framtidstron opåverkad. Så kan man sammanfatta Sommar-MEKO 2023.

MEKO står för Maskinentreprenörernas Konfidensindikator och baseras på frågor till 80 medlemsföretag som svarar på sex frågor om företagets marknadssituation och försäljning. Svaren vägs samman till MEKO. Konfidensindikatorn för mätperioden maj är 104 – det svagaste värdet för maj sedan mätningarna började. Det förväntade MEKO-värdet för kommande mätperiod för november är 92, vilket visar på en mer negativ bild av framtiden än vad företagen bedömde för ett år sedan. Hur ska man då förstå konfidensvärdet för maj 2023? Enkelt uttryckt sammanfattar den känslan i branschen, där en siffra över 100 indikerar ett positivt stämningssläge och en siffra under 100 ett negativt.

MEKO-rapporten är relevant för medlemsföretagen för att den ger en övergripande bild av hur omvärlden och ekonomin kan utvecklas och påverka förutsättningarna för maskinentreprenörerna. Den visar även hur branschen mår och vilka förväntningar man har det kommande halvåret. För det hämtar MEKO information både inifrån branschen och tar ett perspektiv utifrån, eftersom omvärlden trots allt påverkar medlemsföretagens förutsättningar. MEKO-rapporten levererar tidiga prognoser, vilket leder till att man tidigt och snabbt kan fånga upp möjligheter, hot och risker.

Årets Sommar-MEKO visar att medlemsföretagen, trots svagt vikande siffror, sitter still i båten i avvaktan på att konjunkturen ska ta fart igen. Samtidigt resulterar en fortsatt stor efterfrågan på företagets tjänster i ökade

maskininvesteringar. Företagen undviker dessutom att göra sig av med personal eftersom startsträckan kan bli lång när konjunkturen vänder. Branschen står stark, trots krisen på byggmarknaden. Det är för att uppdragen i vår bransch lutar mot infrastruktur och inte bara bostadsbyggande.

Att personalstyrkan ligger på all time high, och maskininvesteringarna på en mycket hög nivå, kan tyda på att branschen gör sig beredd att gasa sig ur krisen. Det följer branschens logik. Maskinparken och personalen är företagets två största kostnadsposter, svåra att påverka och förändra på kort tid. Företagets medarbetare är också guld i skattkistan – det är svårt att hitta rätt kompetens och att växla upp när konjunkturen vänder. Att hantera kostnadsförändringarna genom att säga upp medarbetare är därför det sista man vill göra.

Sommar-MEKO visar på att medlemsföretagen gör sig redo för att konjunkturen tar fart, inte för vad de ska göra om konjunkturen skulle vika nedåt, vilket känslan inför november med ett prognoserat MEKO värde på 92 indikerar. Om sex månader vet vi svaret.

Anders Robertsson,
Vd Maskinentreprenörerna

Underhåll Meko	4
Marknadsutsikter i en osäker omvärld	7
Ökade kravställningar i upphandlingar	12
Anläggning	15
VA	21
Gruvindustrin i Norrland	24
Rekrytering	27
Regionala tabeller	30

SAMMANFATTANDE PUNKTER

- Maskinentreprenörernas konfidensindikator, MEKO, speglar stämningläget för maskinentreprenörerna. MEKO-värdet för maj 2023 visar ett svagt positivt stämningläge. Värdet ligger på 104, dvs. strax över 100, som motsvarar ett neutralt stämningläge. Resultatet är dock det svagaste majvärdet som noterats sedan mätningarna började.
- Maskinentreprenörerna bedömer att stämningläget om sex månader kommer vara dystert – MEKO-värdet förväntas vara 92. Det är en betydligt mer negativ bild av den kommande situationen i november, än den bedömning man gjorde om novemberläget för ett år sedan.
- Om man analyserar de delparametrar som ingår i MEKO, visar det sig att det bara är två av dessa som bidragit till en positiv utveckling: efterfrågan på tjänster och en ökad maskinstock.
- Efterfrågan på tjänster har stigit till en mycket hög nivå efter pandemin. Toppen nåddes i maj 2022 och därefter har efterfrågan planat ut.
- I dagsläget domineras branschens utmaningar av stigande priser på drivmedel, ökade räntekostnader och en ökad osäkerhet kopplad till konjunkturläget.
- Maskinentreprenörerna upplever att kraven i upphandlingarna höjs, framförallt kraven gällande miljö och klimat, men även när det kommer till dokumentation och det tekniska genomförandet. Företagen har svårt att leva upp till de ökade miljökraven och upplever att upphandlingsprocessen kräver mycket administration. Det innebär att kraven höjs snabbare än företagen har möjlighet att ställa om sin verksamhet.
- Ungefär hälften av företagen har under det senaste året haft uppdrag där användning av biobränsle har varit ett krav. Företagen upplever dock att andelen uppdrag med krav på biobränsle ökar, vilket gör ersättningsfrågan för de ökade kostnaderna än viktigare.
- Under 2022 minskade investeringarna i infrastruktur med 15 procent jämfört med 2021. Främst en kraftigt minskad investeringsvolym inom järnvägssektorn dämpade det totala utfallet. Totalt förväntas investeringarna i infrastruktur minska med 5 procent 2023 jämfört med 2022. Nedgången väntas beröra både väg samt hamn/flygplats, medan en återhämtning inom järnvägar dämpar minskningen. Under 2024 förväntas en kraftig uppgång inom samtliga sektorer.
- De påbörjade ny- och ombyggnadsinvesteringarna inom VA sjönk med nästan 35 procent 2022, vilket låg helt i linje med prognosen. Trots nedgången i byggaktiviteten inom VA under 2022 väntas återhämtningen bli svag i år.
- Enligt SCB:s investeringsenkät väntas en kraftig höjning av investeringarna inom gruvor och mineralutvinningsindustrin 2023. Majoriteten av investeringarna avser maskiner och inventarier. Prognosen är dock osäker och den positiva utvecklingen kan komma att förskjutas när världsekonomin går in i en svagare tillväxtfas. Orderingången i gruvindustrin har minskat med drygt 4 procent under årets första kvartal.
- Maskinentreprenörerna har överlag en stabil personalstyrka som vuxit de senaste åren. Nu syns de första indikationerna på att något fler företag har minskat antalet anställda jämfört med för ett år sedan. Samtidigt har det blivit något enklare att rekrytera personal. Dock anger över hälften av företagen att det är fortsatt mycket svårt att rekrytera kollektivanställda.

TEMA UNDERHÅLL MEKO

Underhållspanelen

Maskinentreprenörernas underhållspanel består av 80 medlemsföretag som svarar på sex frågor om företagets marknadssituation och försäljning. Deras svar redovisas i konjunkturrapporten på två sätt. Dels redovisas svaren för de sex olika delparametrarna i branschen (se motsvarande sida), dels vägs positiva och negativa svar samman till Maskinentreprenörernas konfidensindikator, MEKO (se nedan).

Maskinentreprenörernas konfidensindikator för maj 2023 visar ett svagt positivt stämningssläge. Värdet ligger på 104, dvs. strax över 100, som motsvarar ett neutralt stämningssläge. Resultatet är det svagaste majvärdet som noterats sedan mätningarna började och ligger i linje med den allmänt dystra och osäkra situationen på byggmarknaden. Underhållspanelens bedömning av läget om sex månader är mycket dystert med värdet 92. Det är en betydligt mer negativ bild av den kommande situationen i november än den bedömning man gjorde om novemberläget för ett år sedan.

MEKO

nov-19	maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
84	112	97	122	110	113	96	104	92

Notera att uträkningen av delparametrarna och MEKO görs på olika sätt och kan därför inte jämföras. MEKO redovisar skillnaden mellan andelen som svarat positivt (öka), respektive negativt (minska) på sex olika delfrågor. I sammanställningen tas inte hänsyn till styrkan i absoluta tal. Den sammanlagda indikatorn ger en indikation på stämningssläget i branschen. En siffra över 100 indikerar ett positivt stämningssläge, under 100 ett negativt stämningssläge. Delparametrarna tar hänsyn till den procentuella utvecklingen och räknas sedan om till ett index.

Nedan redovisas de sex delparametrarna som index, i absoluta tal.

Arbetsvolym

maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
145,3	141,6	155,9	158,5	169,5	165,6	164,9	159,8

Orderstock

maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
a	118,1	123,8	128,4	142,5	139,1	138,5	134,4

Maskinstock (Maskininvesteringar)

maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
129,5	130,7	134,0	136,3	162,2	163,6	168,5	172,4

Faktureringsläge

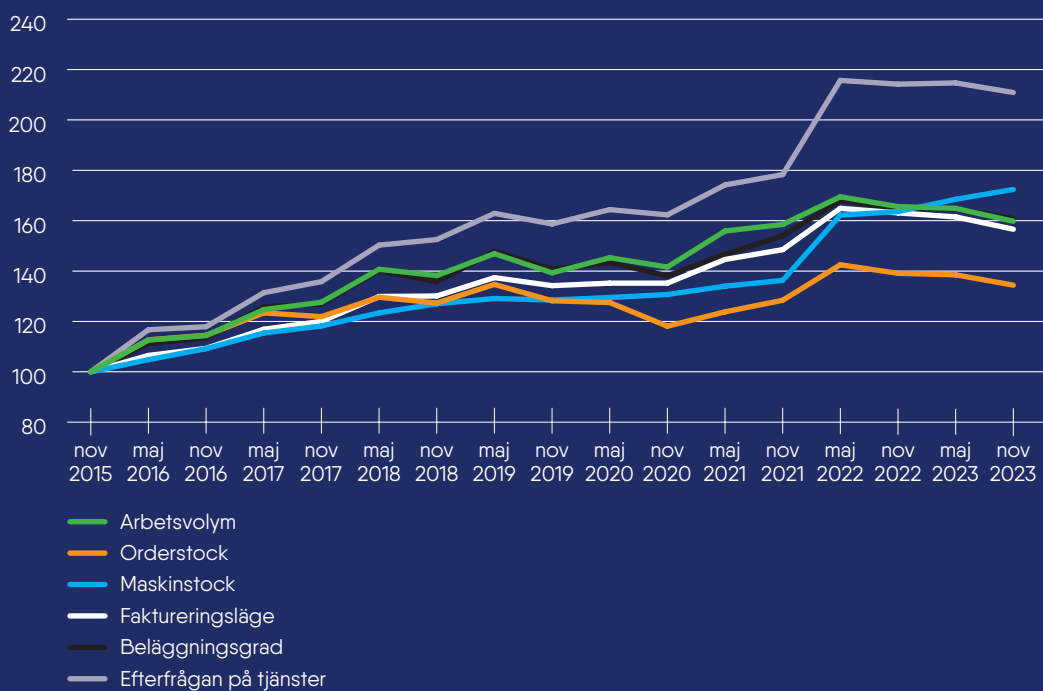
maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
135,2	135,2	144,6	148,5	164,9	163,1	161,5	156,6

Beläggningsgrad

maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
143,4	138,1	146,7	154,0	167,9	165,0	164,7	160,8

Efterfrågan på tjänster

maj-20	nov-20	maj-21	nov-21	maj-22	nov-22	maj-23	nov-23
164,4	162,3	174,2	178,3	215,7	214,2	214,7	210,9

Kommentarer till utvecklingen

- MEKO, Maskinentreprenörernas Konfidentsindikator, visar att stämningläget i branschen är svagt positivt (104). Med hänsyn till att vår- och sommarmånaderna innebär högsäsong för bygg- och anläggningsbranschen, brukar MEKO ligga på en högre nivå i maj jämfört med november, vilket också är fallet denna gång. Även om utfallet i maj 2023 är förhållandevis svagt, är det bättre än vad företagen förutspådde i november förra året. Det stigande värdet beror på en positiv utveckling av två delparametrar: efterfrågan på tjänster och maskininvesteringar.
- Enligt de säsongsmönster som råder, väntas MEKO sjunka de kommande sex månaderna. Företagen gör en svag bedömning av läget i november, som historiskt sett endast överträffas av läget under pandemiåret 2021. Man ska ha i åtanke att företagen ofta är försiktigt återhållsamma när de tittar framåt och vid flera tillfällen har utfallet blivit betydligt mer positivt än vad företagen förväntat sig.
- Arbetsvolymen är marginellt sämre sedan i november och har nu gått ner för andra mätningen i rad. Vanligtvis ökar arbetsvolymen i maj, därmed går detta resultat emot tidigare säsongsmönster. Utfallet blev dock bättre än den bedömning som gjordes i november. Arbetsvolymen ligger kvar på en relativt hög nivå men har samtidigt sjunkit med knappt 3 procent sedan toppen för ett år sedan. Framöver förutspår företagen att arbetsvolymen kommer att sjunka något (-3%), vilket är en mer negativ bedömning om hösten än den som gjordes för ett år sedan.
- Utvecklingen av orderstocken följer samma trend som arbetsvolymen och ligger strax under nivån i november, vilket var bättre än vad företagen förväntade i förra mätningen. Orderstocken är därmed fortsatt hög, men har sjunkit två mätningar i rad och är nu knappt 3 procent lägre än för ett år sedan. Företagen väntar sig att orderstocken sjunker med 3 procent de kommande sex månaderna, vilket är en mer negativ bedömning om hösten än den som gjordes i sommarrapporten förra året.
- Maskinstocken ligger på en mycket hög nivå och investeringarna har ökat med omkring 3 procent sedan förra mätningen i november 2022. Därmed blev utfallet bättre än förväntat. Företagen gör bedömningen att investeringarna ökar med ytterligare 2 procent de kommande sex månaderna. Maskinstocken är den delkomponent som visar den starkaste utvecklingen bland delparametrarna.
- Faktureringsläget följer stämningläget i de övriga delparametrarna och har planat ut på en nivå som ligger marginellt under nivån för sex månader sedan. Nivån är fortsatt hög men har sjunkit i två mätningar sedan toppen för ett år sedan. Framöver tror företagen att faktureringsläget kommer att bli något sämre (-3%), vilket följer förväntningarna om en lägre arbetsvolym och orderstock.
- Även beläggningsgraden har planat ut strax under höstens nivå, vilket samtidigt är bättre än vad företagen räknade med i november. Beläggningsgraden är relativt hög trots att det skett en nedgång två mätningar i rad. Precis som de andra faktorerna förväntas beläggningsgraden vara något lägre om sex månader.
- Efterfrågan på tjänster har, efter pandemin, stigit till en mycket hög nivå. Toppen nåddes i maj 2022 och därefter har läget planat ut. Situationen i denna mätning är något sämre än vad som förväntades i förra undersökningen i november, nivån ligger i princip kvar på förra mätningens värde. Man ska dock komma ihåg att värdet för sex månader sedan var det högsta novembervärdet någonsin. Om sex månader förväntas efterfrågan på tjänster sjunka tillbaka med drygt 1,5 procent. Även om många parametrar vittnar om en dyster situation, betyder det att företagen är optimistiska när det gäller det underliggande behovet av deras tjänster.

TEMA

MARKNADSUTSIKTER I EN OSÄKER OMVÄRLD

Situationen på byggmarknaden dämpas av den snabbt och kraftigt höjda räntan, två år av rejäla prishöjningar på byggmaterial och en snabbt minskad efterfrågan på nya bostäder. Läget återspeglas hos de intervjuade maskinentreprenörerna som kommer tidigt in i byggprocessen och möter både försiktiga beställare och ökade kostnader.

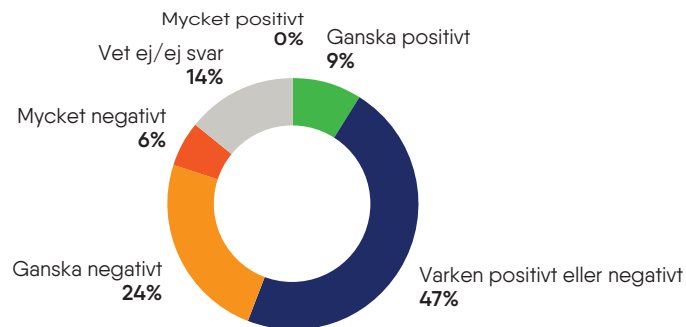
I dagsläget domineras branschens hot av stigande priser och kostnader samt en ökad osäkerhet kopplat till konjunkturen. Svaren visar att allt fler typer av problem drabbar branschen i stor omfattning. 65 procent av företagen anger att de ökade priserna på drivmedel är ett av de största hoten på marknaden just nu, vilket är en tydlig minskning jämfört med förra rapporten i december. Vid förra mätningen i november 2022 hamnade ökade materialpriser på andra plats och ökade räntekostnader ansågs bara av ett fåtal vara ett hot. Materialprisökningen har planat ut och räntan stigit ytterligare sedan förra mätningen. Ökade räntekostnader upplevs nu av drygt hälften av de intervjuade företagen vara ett av de största hoten. Den svaga konjunkturen är en utmaning för hälften av de tillfrågade. Beställarnas försiktighet drabbar nu vart fjärde företag, ett hot som inte lyftes fram i senaste mätningen. Det är dock bara vart tionde företag som anser sig ha problem med framskjutna projekt. Att hitta personal med rätt kompetens är också ett av de största hoten, men har mindre betydelse just nu än ökade kostnader och en försvagad marknad.

Vilket eller vilka är de största hoten eller problemen på din marknad just nu?

Med stigande kostnader och ränteutgifter i kombination med en svagare efterfrågan från marknaden, utmanas företagens lönsamhet. Företagen har fått frågan hur man påverkas av vårens lönerörelse, som innebär att märket sattes på 7,4 procents löneökning på två år. Närmare hälften (47 %) är varken positiva eller negativa till överenskommelsen, vilket delvis innebär att man har svårt att ta ställning i frågan. De negativa kommentarerna (30 %) överstiger emellertid de positiva (9 %), vilket sammantaget ger negativa signaler från de intervjuade.

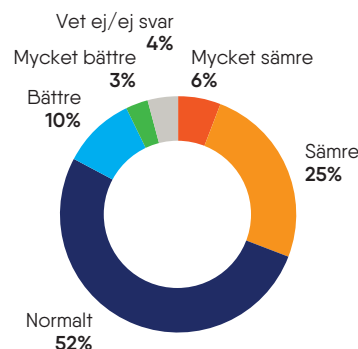
Hur påverkar den överenskomna kostnadsökningen om 7,4 procent (löneökning) er konkurrenskraft?

Bas: 80, procent

Genom att fråga hur företagen upplever orderläget inför de kommande 12 månaderna jämfört med hur det brukar vara vid denna tid på året, kan man få en bild av hur företagen ser på utvecklingen under hela nästa år. Drygt hälften av de tillfrågade anser att läget är normalt och drygt 30 procent att läget är sämre eller mycket sämre. Endast 13 procent anger att orderläget nu är bättre eller mycket bättre, vilket innebär att företag för ser att situationen är sämre nu än vad den brukar vara.

Hur upplever du orderläget inför de kommande 12 månaderna jämfört med hur det brukar vara vid denna tid på året?

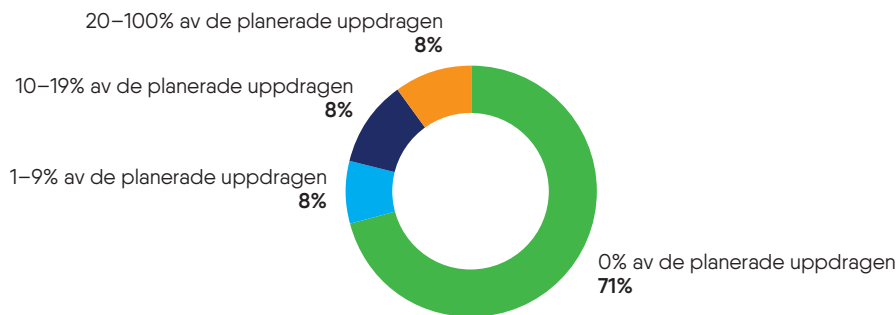

Bas: 80, procent

Det osäkra konjunkturläget och de ökade kostnaderna kan leda till att planerade uppdrag läggs på is. En majoritet av företagen, 7 av 10, har hittills inte märkt av några framskjutna eller inställda uppdrag, vilket ligger i nivå med mätningen i november. Vart tredje företag har varit med om inställda eller framskjutna uppdrag, och här fördelar sig svaren relativt jämnt mellan de som upplevt att enstaka projekt skjutits fram, till de som varit med om ett flertal inställda projekt. Trots att byggmarknaden svalnat betydligt, är det fortfarande relativt ovanligt att planerade projekt inte kommer i gång.

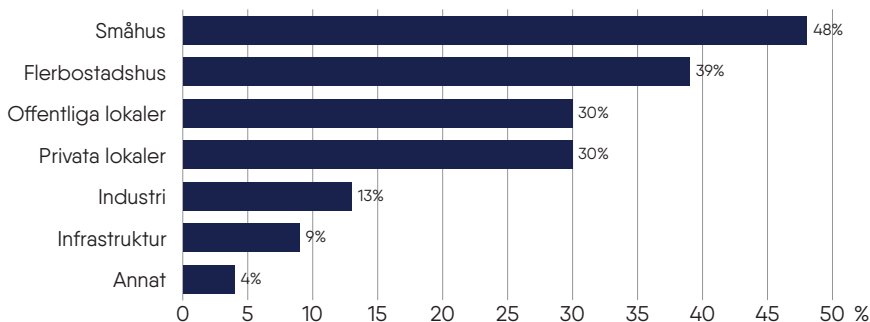
Ungefär hur stor andel av era planerade uppdrag har under det senaste halvåret skjutits fram eller ställts in? Ange en andel från 0 till 100 procent.

Bas: 80, procent

De företag som trots allt upplevt framskjutna projekt menar att det främst handlar om bostadsprojekt. De signalerna överensstämmer med utvecklingen på byggmarknaden, där såväl beviljade bygglov som påbörjade projekt inom småhus och flerbostadshus visar på en kraftig minskning av investeringarna. 2022 minskade antalet påbörjade lägenheter i småhus och flerbostadshus med ca 20 procent och i år förväntas nedgången bli ännu kraftigare. Bostadsmarknaden är snabbrikligare än tex infrastrukturmarknaden, där ledtiderna är längre och konjunkturläget spelar något mindre roll i sammanhanget.

Vilken typ av uppdrag är det som skjutits fram?

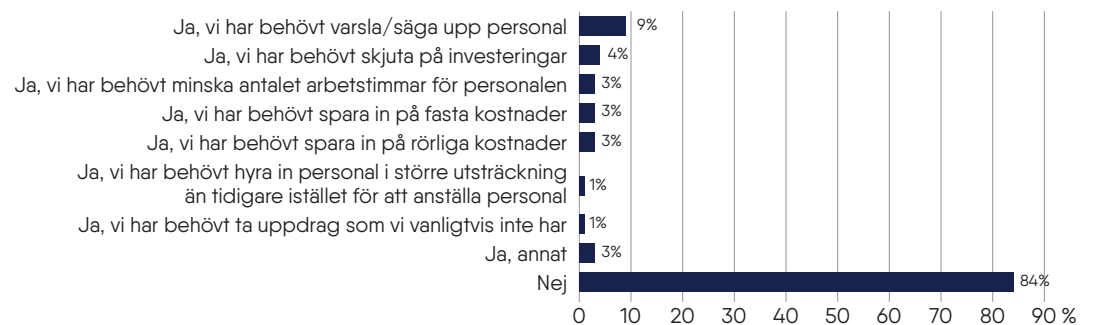

Procent, flera svar kan ges

Bas: 23. Ingen valde svarsalternativet "Gravprojekt", som därför inte redovisas i diagrammet.

Den minskade efterfrågan från marknaden får konsekvenser för maskinentreprenörerna, men bara knappt 10 procent har än så länge behövt varsla eller säga upp personal. En marginell andel av de tillfrågade har behövt skjuta på investeringar eller minska antalet arbetstimmar för personalen. För ett år sedan ställdes en liknande fråga om hur företagen hanterade konsekvenserna av det oroliga världsläget och även vid det tillfället var det bara en marginell andel som hanterade situationen genom personalneddragningar. Att hitta rätt sorts personal kan vara svårt och även kostsamt och kompetensbristen är utmanande i byggsektorn. Därmed drar sig många företag in i det längsta att göra sig av med personal eftersom startsträckan kan bli lång när konjunkturen vänder. Svaren vid denna mätning visar trots allt att en viss ökning av varsel och neddragningar jämfört med för ett år sedan. Bland de som svarat "annat" har svaren handlat om att man ställt om i verksamheten eller satt i gång ett eget projekt för att sysselsätta personalen.

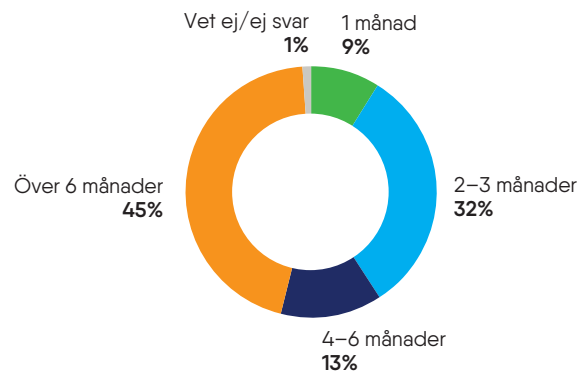
Har ni behövt göra förändringar i er verksamhet på grund av en minskad efterfrågan?

Procent, flera svar kan ges
Bas: 80. Ingen valde svarsalternativet "Ja, vi har behövt hyra in maskiner i större utsträckning än tidigare istället för att köpa maskiner", som därför inte redovisas i diagrammet.

I samband med sommarrapporten 2022 menade 8 av 10 företag att man inte gjorde några förändringar till följd av det oroliga omvärldsläget. Vid detta rapporttillfälle fördjupas frågan, för att ta reda på hur fort det är möjligt för företagen att ställa om sin verksamhet om efterfrågan skulle minska kraftigt inom de arbetsområden man är verksam i. Närmare hälften av företagen skulle behöva över 6 månader på sig för att kunna ställa om verksamheten till andra sektorer. En tredjedel skulle kunna klara detta på 2-3 månader. 1 av 10 tillfrågade menar att man skulle klara omställningen på 1 månad.

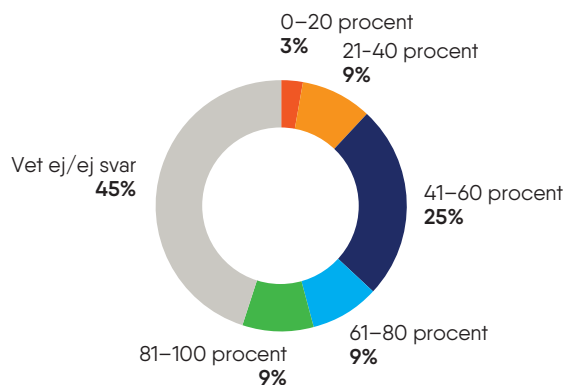
Om efterfrågan inom era arbetsområden skulle minska kraftigt, hur fort skulle ni kunna ställa om er verksamhet till andra sektorer, där efterfrågan är större?

Bas: 80, procent

Det är svårare för företagen att bedöma hur stor del av verksamheten som skulle kunna skifta mot andra sektorer, med hänsyn till dagens arbetskraft och maskinpark. Närmare hälften av företagen kan inte svara på frågan. Av de som kan bedöma andelen verksamhet som kan skiftas till andra sektorer, anger de flesta att omkring hälften av verksamheten (41-60%) eller mer kan skiftas till andra sektorer. Det innebär att det finns en stor flexibilitet i verksamheten, även om en omställning skulle ta lång tid för de flesta företag (över 6 månader).

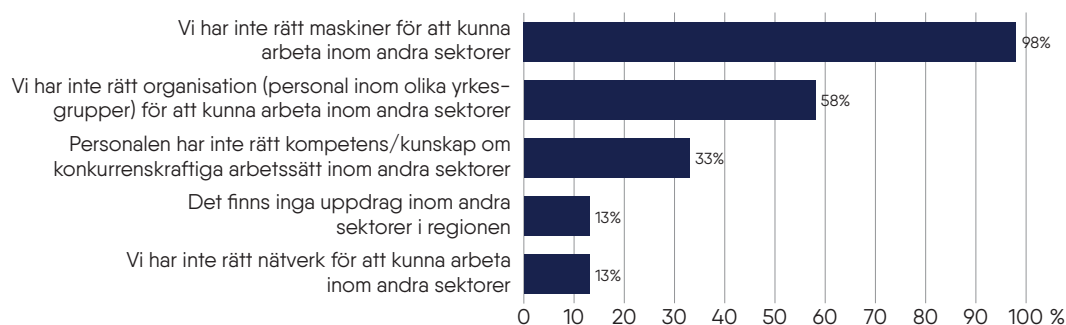
Hur stor del av er verksamhet bedömer du att ni skulle kunna skifta till andra sektorer, med tanke på den arbetskraft och den maskinpark ni har?

Bas: 80, procent

Orsakerna till att företagen inte kan ställa om verksamheten helt till andra sektorer är i första hand att man saknar de rätta maskinerna för att kunna jobba i andra sektorer. Närmare 6 av 10 menar att organisationen inte är anpassad för att arbeta i andra sektorer. En tredjedel anser inte att kompetensen inom organisationen är tillräcklig, för att företaget ska kunna vara konkurrenskraftigt inom andra sektorer än de man arbetar med idag.

Varför skulle ni inte kunna ställa om er verksamhet helt till andra sektorer, där efterfrågan är större?

Procent, flera svar kan ges
Bas: 40. Ingen svarade alternativet vet ej.

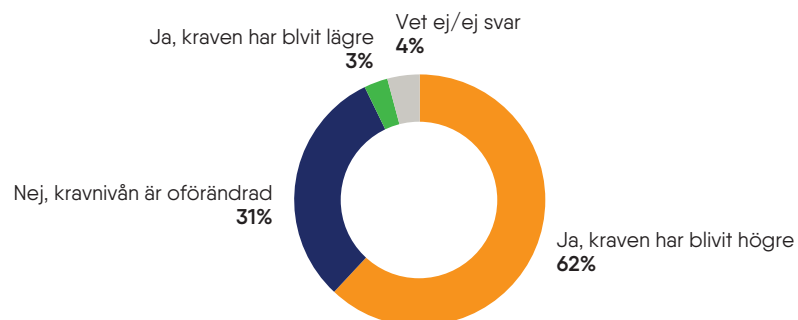
TEMA

ÖKADE KRAV- STÄLLNINGAR I UPPHANDLINGAR

Kravställningarna i upphandlingarna har blivit mer omfattande – främst när det gäller klimat och miljö. Maskinentreprenörerna upplever att det är utmanande att leva upp till kraven och att det kräver mycket administration. Exempelvis ställs ofta krav på biobränsle – men företagen får inte alltid kompensation för de högre kostnaderna.

Maskinentreprenörernas verksamhet påverkas i stor utsträckning av de kravställningar som görs vid upphandlingar. Det kan handla både om krav kopplat till miljö och klimat, dokumentation, hur arbetet ska utföras etc. Endast de företag som lever upp till kraven har en möjlighet att få uppdraget. En stor majoritet, 62 procent av företagen, upplever att kraven har blivit högre de senaste tre åren. En knapp tredjedel upplever att kravnivån är densamma, medan endast ett fåtal upplever att kraven blivit lägre. Det innebär att en stor del av företagen nu behöver möta högre krav för att dra in nya uppdrag.

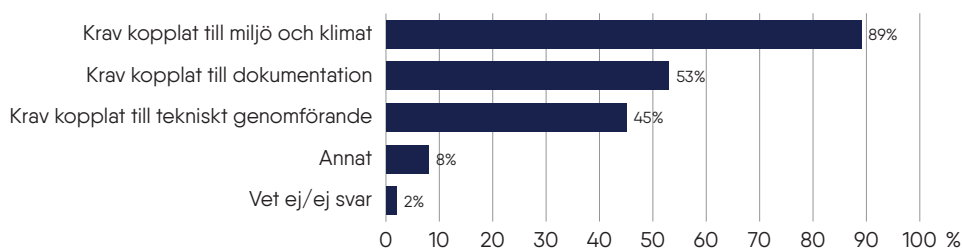
Upplever ni att kravställningarna i upphandlingarna har förändrats de senaste tre åren?

Bas: 80, procent

De företag som upplever att kraven har blivit högre, lyfter fram att kravställningarna har ökat inom flera områden. Allra flest nämner ökade krav inom klimat och miljö (89 %), men även krav kopplade till dokumentation (53 %) och tekniskt genomförande (45 %) har höjts under de senaste åren. Under "Annat" nämndes bland annat omsättningskrav samt krav på referensprojekt.

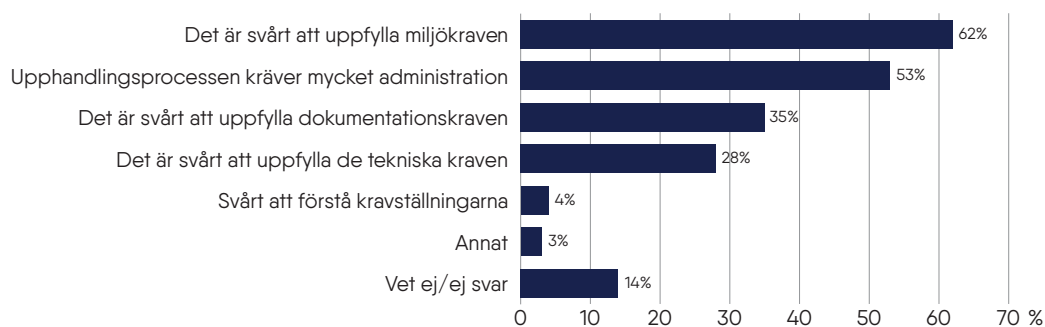
Vilken typ av kravställningar är det som blivit högre?

Procent, flera svar kan ges
Bas: 53

För maskinentreprenörerna får de ökade kraven reella konsekvenser i det dagliga arbetet. Främst nämner företagen att de har svårt att uppfylla miljökraven samt att upphandlingsprocessen kräver mycket administration. Det innebär att företagen får svårare att kvalificera sig för vissa upphandlingar och behöver lägga mer tid på administration. Cirka en tredjedel av företagen nämner också att de har svårt att uppfylla kraven på dokumentation samt de tekniska kraven. Under "annat" nämndes främst krav på tillstånd.

Vilka utmaningar stöter ni på gällande kravställningar i upphandlingar?

Procent, flera svar kan ges
Bas: 78

Ett vanligt krav i upphandlingarna är att maskinentreprenörerna ska använda biobränsle vid uppdraget. 56 procent av företagen anger att de under det senaste året haft uppdrag där biobränsle har varit ett krav. Det innebär att andelen är ungefär samma som i november 2022, då motsvarande andel var 49 procent.

Har ni under det senaste året haft uppdrag där uppdragsgivaren kräver att ni använder biobränsle?

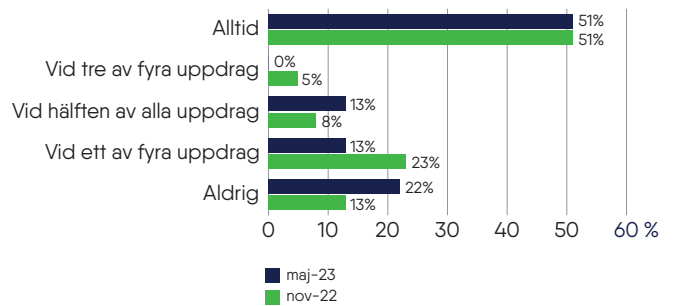

Bas: 80, procent

För de företag som haft uppdrag med krav på användning av biobränsle är den avgörande frågan om de kunnat ta ut ett högre pris med tanke på de ökade bränslekostnaderna. Hälften av företagen anger att de alltid kunnat ta ut ett högre pris, men 22 procent anger att de aldrig kunnat ta ut ett högre pris. Övriga har kunnat ta ut ett högre pris vid en del av uppdragen. Det här innebär att ungefär hälften av företagets lönsamhet blir sämre, eftersom de bär de högre kostnaderna för biobränslet. När frågan ställdes till företagen i november 2022, var svarsfördelningen ungefär likadan.

De företag som inte alltid kan ta ut ett högre pris, nämner främst att det beror på två orsaker: Dels är konkurrensen hård, så den som erbjuder lägst pris får uppdraget. Dessutom är biobränsle ett krav i upphandlingen, utan att uppdragsgivaren är beredd att betala ett högre pris. Det innebär att aktörerna har svårt att få ut en ökad ersättning.

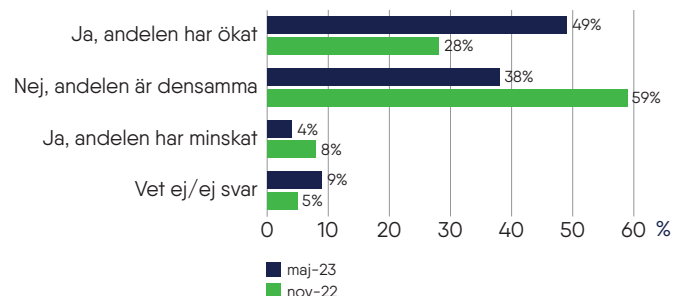
När uppdragsgivarna ställer krav på användning av biobränsle, i vilken utsträckning tar ni ut ett högre pris för de ökade bränslekostnaderna?

Bas: 45, procent

Av de företag som utfört uppdrag med krav på biobränsle upplever hälften att andelen uppdrag med krav på biobränsle har ökat. Endast 4 procent anger att den har minskat och 38 procent anger att andelen är oförändrad. Det betyder att allt fler företag anser att andelen uppdrag med krav på biobränsle har ökat, jämfört med i november 2022. Det här visar på betydelsen för företagen att kunna hantera de stigande kostnaderna utan att det får omfattande konsekvenser för företagets lönsamhet.

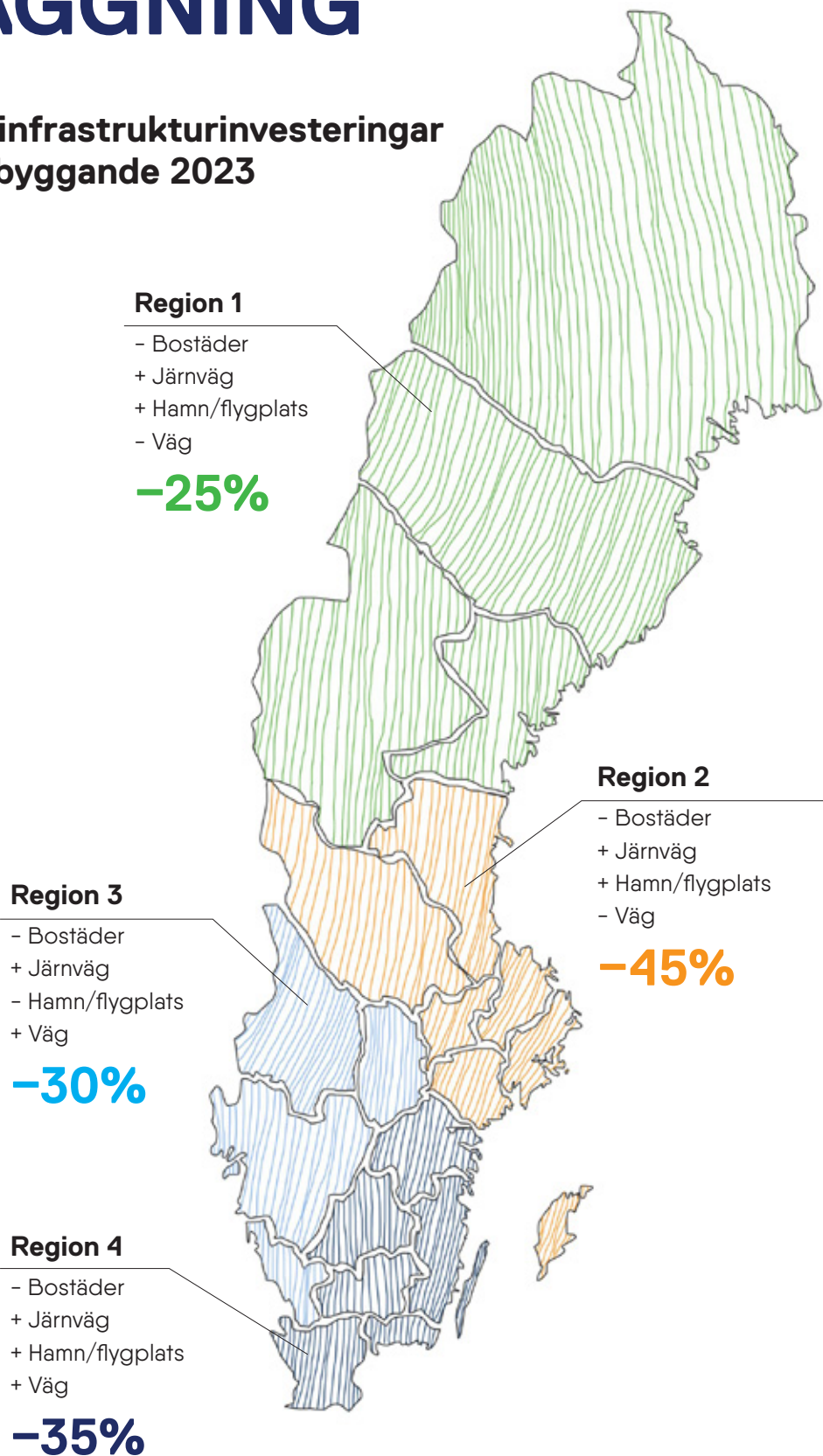
Har andelen uppdrag där uppdragsgivaren kräver att ni använder biobränsle förändrats?

Bas: 45, procent

TEMA ANLÄGGNING

Prognos för infrastrukturinvesteringar och bostadsbyggande 2023

Infrastrukturinvesteringar

2022 sjönk infrastrukturinvesteringarna med 15 procent, vilket låg i linje med prognosen. Det var järnvägsinvesteringarna som svarade för den största nedgången. Även för 2023 visar prognosen på en svag nedgång, men under 2024 indikerar projektplanerna en kraftig ökning.

Under 2022 investerades det drygt 31,5 miljarder kronor i infrastruktur, vilket betyder en minskning med 15 procent jämfört med 2021. Utfallet låg nära prognosen, men utvecklingen inom hamn/flygplats överraskade negativt. Detta samt minskade investeringar inom järnvägssektorn dämpade det totala utfallet. Totalt förväntas investeringarna i infrastruktur minska med 5 procent 2023 jämfört med 2022. Nedgången väntas beröra både väg och hamn/flygplats, medan en återhämtning inom järnvägar dämpar minskningen. Under 2024 förväntas en kraftig uppgång inom samtliga sektorer, inte minst inom järnväg och hamn/flygplats. Stora projekt kan dock skjutas fram i tiden, vilket gör prognosen är osäker. Med hänsyn till volymen av planerade projekt är dock prognosen positiv, även om ökningen inte skulle slå igenom redan 2024.

När det gäller större projekt inom infrastruktur påbörjades förra året förstärkning av Skandiahamnen i Göteborg, ombyggnad av kaj i Sundsvall, nybyggnad av kaj i Gävle hamn och ombyggnader i Värtahamnen i Stockholm. I år ska även arbete i hamnarna i Umeå och Skellefteå påbörjas och dessutom större betongarbeten i Södertälje kanal. På längre sikt väntas en stor ombyggnad av hamnen i Luleå och muddringsarbete i Skandiahamnen i Göteborg.

Ett projekt som avser att bredda taxibanor på Arlanda väntas komma i gång under året och det gäller också modernisering av Ronneby flygplats. Ombyggnad av motorväg mellan Köping och Västjädra i Västmanland samt ny sträckning av E22 mellan Lösen och Jämsjö i Blekinge pågår, och i år beräknas nybyggnad av motorväg i Kristianstad starta. På sikt planeras ombyggnad av E20 mellan Götene och Mariestad, ombyggnad av Lundbyleden i Göteborg samt ett större vägombyggnadsprojekt i Nordanstig. Flera stora järnvägsprojekt finns i planerna, bland annat utbyggnad till dubbelspår i Linköping, Södertälje, Trosa och Nyköping. Basunderhåll pågår på Södra Malmbanan i Luleå, Norra Stambanan i Gävle, Göteborg och i Malmö.

I det här avsnittet redovisas bygginvesteringarna inom infrastrukturprojekt och bostadsbyggande som påbörjade objekt. Det ger en första signal om att själva byggprojektet har startat. Redovisningen görs i fasta priser, för att spegla volymförändringar. Prognosen 2023-2025 visar procentuell förändring jämfört med föregående år.

Riket

Infrastrukturinvesteringar 2020–2022, prognos 2023–2025 Mkr, 2022 års priser

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Väg	21 623	23 073	23 173	-20%	+50%	+35%
Hamn/flygplats	2 376	2 313	1 658	-40%	+200%	-10%
Järnväg	11 965	11 864	6 886	+45%	+350%	-20%
Totalt	35 963	37 249	31 717	-5%	+170%	0%

Källa: Byggfakta, Navet Analytics

Bostadsbyggande 2020–2022, prognos 2023–2025 Påbörjade lägenheter

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Småhus	11 207	14 271	12 896	-35%	-10%	+10%
Flerbostadshus	44 745	53 423	45 934	-50%	+10%	+30%
Totalt	55 952	67 694	58 830	-46%	+4%	+24%

Källa: SCB, Navet

Nystartade projekt

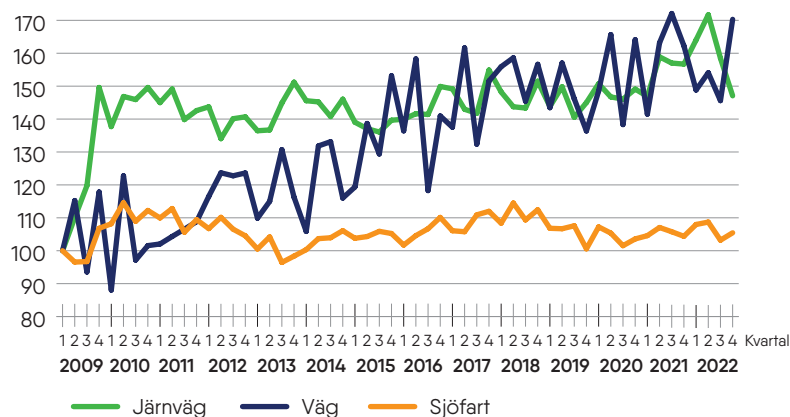
Nystartade projekt 2022-01–2022-06

Projekt	Kategori	Län	Kommun	Byggstart	Värde Mkr
Ny sluss och klaffbro vid Södertälje kanal	Bro	Stockholm	Södertälje	2022-08	1 500
Basunderhåll på Södra Malmbanan och Haparandabanan	Järnvägsspår	Norrbottnen	Luleå	2022-10	700
Basunderhåll på Norra Stambanan	Järnvägsspår	Gävleborg	Gävle	2022-10	622
Basunderhåll järnväg Västra Götaland Göteborg	Järnvägsspår	Västra Götaland	Göteborg	2022-09	600
Basunderhåll på allmänna vägar inom område Väsby	Väg/gata	Stockholm	Ekerö	2022-09	400
Basunderhåll på allmänna vägar inom område Hudiksvall	Väg/gata	Gävleborg	Hudiksvall	2022-09	330

Källa: Byggfakta

Transportvolym

index 2009 Q1 = 100

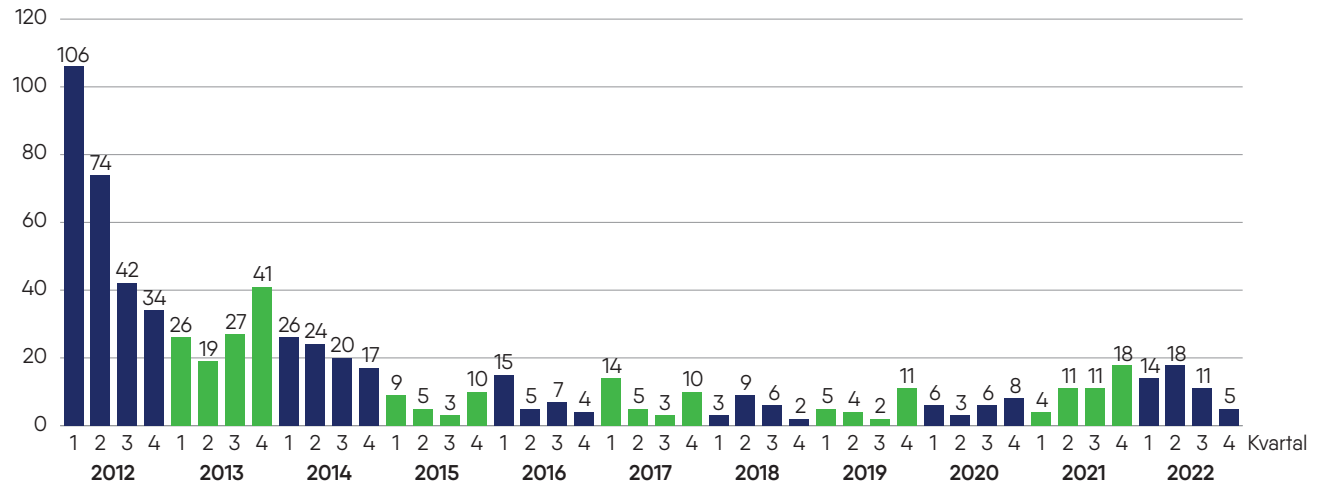
Källa: Trafikanalys

Bygglov vindkraftverk

Beviljade bygglov för vindkraftverk

Antal beviljade bygglov 2012Q1-2022Q2-2

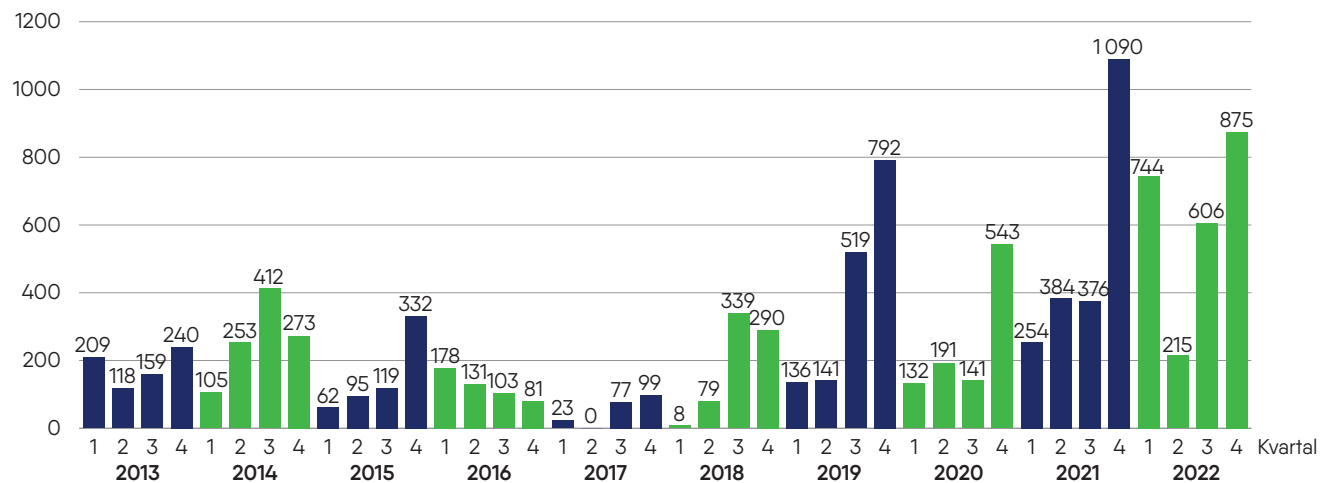
Källa: Byggfakta

Vindkraftverk under byggnation

Vindkraftverk	2020				2021				2022			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Tillkommande MW	132	191	141	543	254	384	376	1090	744	215	606	875

Källa: Svensk Vindenergi
I slutet av 2020 slutade Svensk Vindenergi att publicera antal enheter, därför redovisas nu tillkommande MW.

Vindkraftverk, tillkommande MW

Positiva och negativa drivkrafter/trender

Positiva faktorer

- Investeringarna i infrastruktur förväntas stiga kraftigt 2024 till följd av flera större projekt inom samtliga tre sektorer.
- Stigande räntor och högre materialpriser ökar entreprenadkostnaderna. SKR utgår dock ifrån att effekterna inte blir så stora som kan befaras. Kommunerna beräknas få ett ekonomiskt överskott i verksamheten även 2022, vilket ger ett positivt ingångsläge inför 2023.
- Arbetsmarknaden håller emot lågkonjunkturen relativt väl. Det finns en strukturell efterfrågan på kompetens och det är förenat med stora kostnader att minska personalstyrkan, för att sedan rekrytera och hitta lämplig personal vid ett senare tillfälle. Detta är positivt för konjunkturutvecklingen och kommunernas utgifter och inkomster.
- Den gröna omställningen innebär att det krävs utökade investeringar i infrastruktur som belastar klimatet i mindre utsträckning. Det handlar tex om järnväg och annan spårväg, laddinfrastruktur och vindkraftverk.
- Även om bostadsbyggandet går ner kraftigt på grund av lägre efterfrågan och högre kostnader, finns det mycket som tyder på att underskottet på bostäder kommer att öka. Boverket bedömer att det finns ett fortsatt behov av fler bostäder. Behovet motsvarar ytterligare 60 000 bostäder per år fram till 2030 och behovet är som störst i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö. Drygt 6 av 10 kommuner rapporterar om bostadsbrist och om produktionen blir låg de närmaste åren kan antalet kommuner med bostadsbrist öka.
- Under 2022 ökade antalet bygglov för vindkraftverk med nästan 10 procent jämfört med 2021. Enligt branschorganisationen Svensk Vindenergi väntas 2023 bli ett positivt år för utbyggnaden av vindkraften.
- Den nya nationella transportinfrastrukturplanen, som innehåller både investeringar och underhåll för åren 2022–2033, innebär att ramarna ökade med omkring 20 procent i fasta priser jämfört med tidigare plan. På lång sikt innebär det positiva förutsättningar för ökade investeringar.

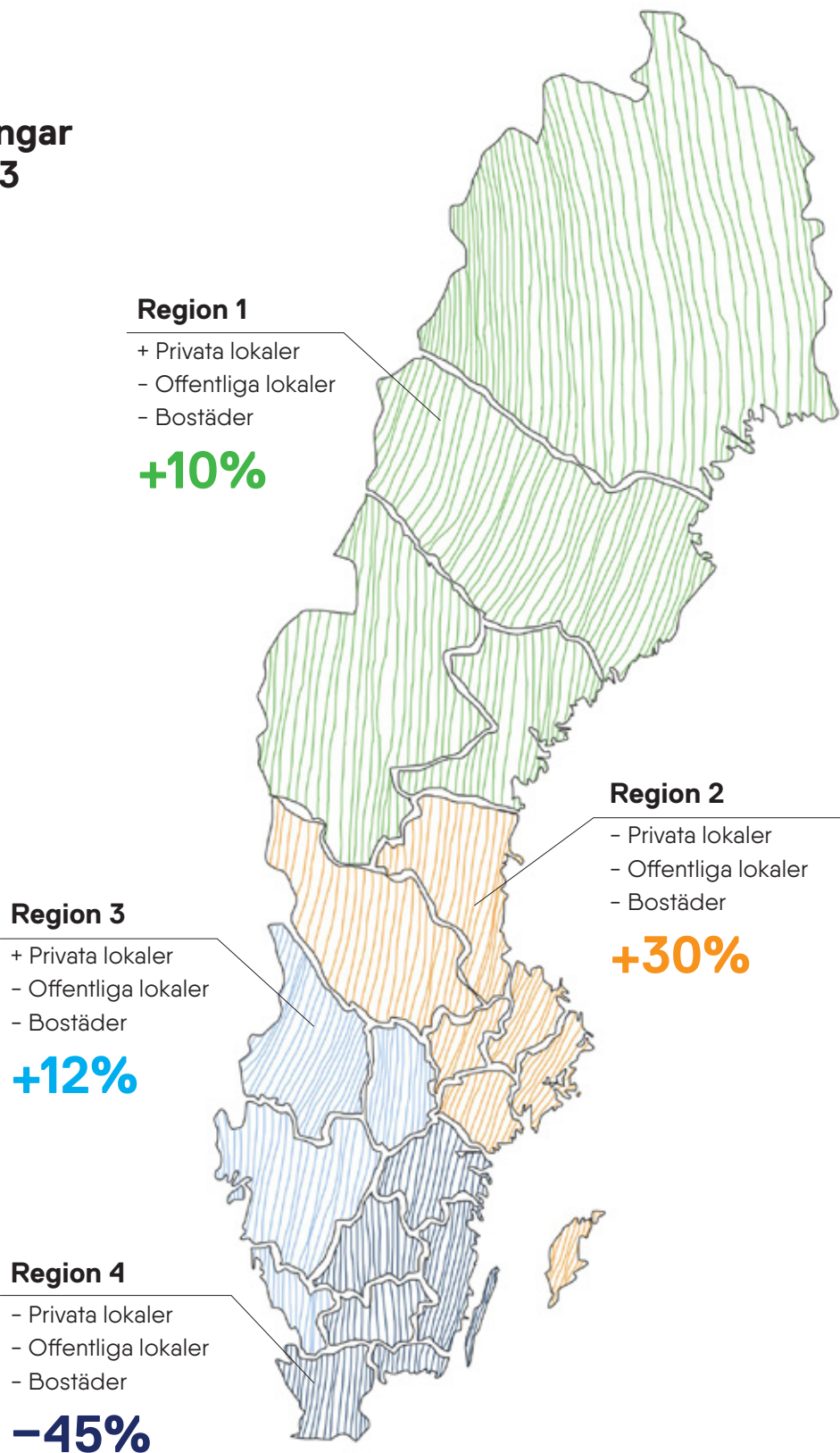
Negativa faktorer

- En fortsatt ekonomisk nedgång med risk för stigande arbetslöshet kommer innebära att statens och kommunernas finanser blir mer ansträngda. Ekonomin pressas ytterligare av stigande räntor och ökade pensionskostnader. Det kan i sin tur leda till att satsningar på infrastruktur skjuts upp. I första hand kan detta påverka de kommunala satsningarna.
- Enligt SKR:s senaste ekonomirapport förväntas många kommuner redovisa underskott såväl 2023 som 2024. En återhämtning av resultaten väntas inte ske förrän tidigast 2025.
- De stigande räntorna i kombination med höga materialpriser leder till högre anbudspriser, vilket kan försvåra för kommunerna att genomföra planerade investeringar.
- Flera stora projekt som väntas påbörjas 2024 kan komma att skjutas fram med hänsyn till läget i konjunkturen vad gäller räntenivå, situationen i den offentliga ekonomin och materialpriserna.
- Infrastrukturinvesteringar kopplat till bostadsbyggandet, däribland kommunala vägar och gator, kommer att påverkas negativt på kort sikt till följd av den väntade kraftiga minskningen av nyproduktionen av småhus och flerbostadshus 2023.
- Enligt Trafikverkets investeringsplan väntas de statliga investeringarna minska de närmaste 1–2 åren.

TEMA

VA

VA-investeringar prognos 2023

Nyinvesteringar

Påbörjad ny-, till- och ombyggnad av VA, 2020–2022, prognos 2023–2025. Mkr 2022 års priser

Region	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Region 1 (nord)	188	97	245	+10%	+5%	+12%
Region 2 (mitt/öst)	1 378	1 292	1 093	+30%	+33%	+2%
Region 3 (väst)	1 228	2 067	742	+12%	-14%	+162%
Region 4 (södra)	887	894	796	-45%	+29%	+450%
Riket	3 681	4 350	2 875	+3%	+17%	+109%

Källa: Byggfakta, Navet Analytics

I VA-investeringar ingår ny-, till-, och ombyggnad av avlopps- och vattenledningar

Nystartade projekt

Nystartade projekt 2022-07-2022-12

Projekt	Kategori	Län	Kommun	Byggstart	Värde Mkr
Ny huvudvattenledning på Drottningholm	Vattenledningar	Stockholm	Ekerö	2022-10	90
Nybyggnad av utloppsledning från Fors ARV till Horsfjärden	Avloppsledningar	Stockholm	Haninge	2022-01	85
Utbyggnad av VA-ledningar längs Njurundakusten	Vattenledningar	Väster-norrland	Sundsvall	2022-09	84
Nybyggnad av överföringsledning i området Ekeby	Vattenledningar	Stockholm	Nynäs-hamn	2022-12	75
Nya VA-ledningar i Strömstad, etapp 1	Vattenledningar	Västra Götaland	Strömstad	2022-11	60
VA-ledningar till nytt avloppsreningsverk i Enköping, etapp 2	Vattenledningar	Uppsala	Enköping	2022-11	58

Källa: Byggfakta

Positiva och negativa drivkrafter/trender

Positiva faktorer

- Ökade krav i samband med EU:s nya avloppsdirektiv, dricksvattendirektiv samt klimatanpassningen av tätorterna skapar ett behov av ökade investeringar.
- De offentliga finanserna är i gott skick. Kommunerna och regionernas resultat för 2022 var positivt: Kommunerna gick med ca 34 miljarder plus och regionerna med 9 miljarder plus, enligt SCB. Det ger ett bra utgångsläge för de kommande åren. Det finns också utrymme för staten att göra investeringar i infrastruktur etc. med tanke på att statsskulden är låg.
- Klimatförändringarna ställer nya krav på VA-infrastrukturen. På grund av ett ändrat klimat kan längre perioder av torka och skyfall komma att bli vanligare. Det innebär att infrastrukturen behöver anpassas genom nya investeringar och mer avancerad digital teknik.
- Enligt en analys av investeringsbehoven i kommunalt VA, framtagen av Svenskt Vatten, motsvarar investeringarna idag endast 70 procent av de investeringar som skulle behöva göras. Investeringarna behöver enligt rapporten öka med 40 procent och bibehållas på den nivån de kommande 20 åren.
- 2025 väntas ett stort VA-projekt starta i Malmö. Det gäller en ny avloppstunnel och projektet värderas till ca 2,8 mdr kronor.
- En ny råvattenledning mellan Trollhättan och Uddevalla väntas påbörjas 2025. Värdet av projektet uppgår till ca 0,5 mdr kronor.
- Kriget i Ukraina och det ökade fokuset på totalförsvaret innebär att även frågor kring tillgång på dricksvatten kommit högre upp på agendan. Det kan leda till större investeringar i VA-infrastruktur. Regeringen föreslår att totalt 541 miljoner kronor satsas på åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet 2023-2025.
- I Stockholm har en totalöversyn av dricksvattenförsörjningen påbörjats. Arbetet ska fortgå fram till 2050.

Negativa faktorer

- De påbörjade ny- och ombyggnadsinvesteringarna inom VA sjönk med nästan 35 procent 2022, vilket låg helt i linje med prognosen.
- Trots nedgången i byggaktiviteten inom VA under 2022, väntas återhämtningen bli svag under 2023.
- De VA-projekt som kan relateras till nybyggnad av bostäder och lokaler påverkas negativt av den minskade byggvolymen. 2022 sjönk denna byggvolym med 10-15 procent och 2023 pekar prognosen på en fortsatt nedgång med 25-30 procent.
- För att hantera de stora investeringsbehoven framöver anser Svenskt Vatten att VA-taxorna behöver fördubblas till 2040 (i dagens penningvärde).
- SCB:s investeringsenkät signalerar att kommunala VA-företag kommer att minska sina investeringar i år.
- De stigande elpriserna påverkar även VA-bolagen, vars kostnader ökar. Det innebär att utrymmet för nya investeringar krymper.
- På två år har materialpriserna stigit med närmare 30 procent. Tillsammans med de stigande räntorna kan det innebära att projekt skjuts fram i de fall där investeringskostnaden överstiger budgeten.
- Befolkningstillväxten bromsar in, men SCB förutspår att befolkningen fortsätter öka med i genomsnitt 50 000 personer per år de närmaste åren.

TEMA

GRUVINDUSTRIN NORRLAND

För att klara den gröna omställningen med en ökad elektrifiering ökar behovet av metaller och mineral. För en långsiktig och säker planering behöver dessa tas fram på ett miljömässigt och etiskt hållbart sätt med stabila leveranskedjor. Behovet av en ökad självförsörjning av kritiska råvaror för att minska sårbarheten i samhället, har satt ökat fokus på den svenska gruvnäringen.

Ny- och ombyggnad inom malm- och gruvindustrin

Påbörjad ny-, till- och ombyggnad, 2020-2022, prognos 2023-2025, Mkr 2022 års priser

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Malm- och gruvindustri*	182	0	0	0%	1500%*	50%

* Kaunis Iron fick den 1 december 2022 godkänt att starta upp gruvan i Kaunisvaara. Navet Analytics bedömer att den startas upp 2023/2024. Det finns ett projekt som handlar om återupptagande av koppargruvan.

Pågående och kommande projekt

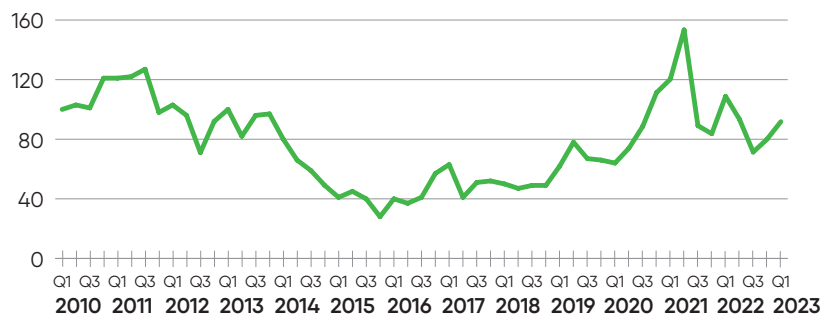
Pågående och kommande projekt 2015-2026

Projekt	Beskrivning	Län	Kommun	Byggstart	Värde Mkr
Rönnbäcken	Nybyggnad av nickelgruva	Norrbottnen	Storuman	2026	–*
Viscariagruvan	Återupptagande av koppargruva	Västerbotten	Kiruna	2024-06	–*
Kaunisvaara-projektet (Pellivuoma)	Nytt gruvområde	Norrbottnen	Pajala	2023	2 500
Sovringsverk, Mertainen	Nytt sovringsverk	Norrbottnen	Kiruna	2015-02	1 250
Sovringsverk, Leveäniemi	Nytt sovringsverk	Norrbottnen	Kiruna	2015-05	1 250
Leveäniemi	Nybyggnad av gruva	Norrbottnen	Kiruna	2015-06	300

* Ej officiellt
Källa: Byggfakta

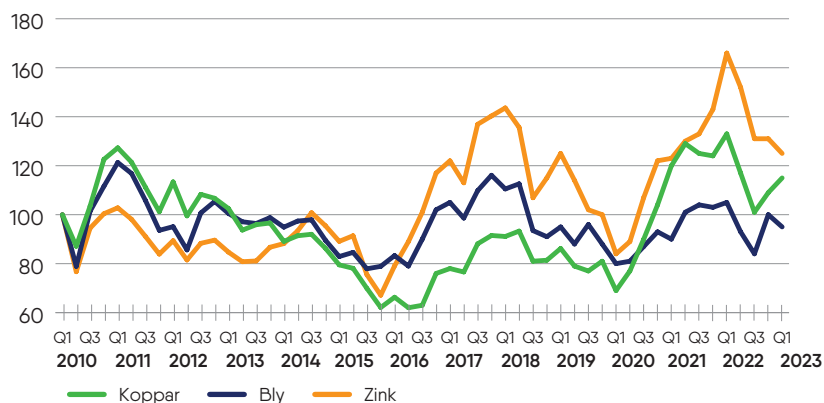
Råvaror

Priset för järnmalm. Index 2010 Q1 = 100

Källa: www.indexmundi.com

Priset för koppar, bly och zink, Index 2010Q1 = 100

Källa: www.indexmundi.com

Positiva och negativa drivkrafter/trender

Positiva faktorer

- Enligt SCB:s investeringsenkät väntas en kraftig höjning av investeringarna inom gruvor och mineralutvinningsindustrin 2023. Majoriteten av investeringarna avser maskiner och inventarier. Prognosen är dock osäker och den positiva utvecklingen kan komma att förskjutas.
- Det finns ett behov av råvaror för att klara den gröna omställningen, där fler eldrivna fordon ska ersätta förbränningsmotorer. Det finns också en politisk vilja att minska beroendet av importerade råvaror, vilket samtidigt har lett till ett ökat stöd för utbyggnaden av gruvnäringen. En offentlig utredning (FIMM-utredningen) om en tryggad försörjning av innovationskritiska metaller, har nu föreslagit konkreta åtgärder för att underlätta etableringen av nya gruvor i Sverige.
- Kapacitetsutnyttjandet inom gruvor och mineralutvinningsindustrin har ökat under det senaste året till den högsta nivån på två år.

Negativa faktorer

- Priset för järnmalm, koppar, bly och zink har trendmässigt minskat sedan toppen vid inledningen av 2022. Priserna har dock sjunkit från höga nivåer. Lägre priser innebär att investeringar inom mineralutvinningsindustrin blir mindre lönsamma.
- Kapacitetsutnyttjandet inom stål- och metallverk ligger fortsatt på en hög nivå, men har minskat sedan mitten av 2021.
- Världsekonomin går in i en tillväxtfas som väntas bli svagare än vad som varit fallet de senaste åren. Detta minskar behovet av råvaror och insatsvaror. Den ekonomiska osäkerheten kan resultera i att företag avvaktar med investeringar i gruvor, eftersom gruvprojekt innebär stora osäkerheter.
- Behovet av hållbar och stabil energitillförsel till gruvnäringen och den gröna omställningen är en kritisk faktor. Den norra regionen i Sverige kan komma att hamna i en underskottssituation på sikt. Enligt SweMin kommer energibehovet att öka med 15 gånger till 2045. Omställningen till fossilfri gruvnäring innebär också höga investeringskostnader, vilket på kort sikt blir utmanande genom höga räntenivåer och två år av höjda materialpriser.
- Orderingången i gruvindustrin har minskat med drygt 4 procent under årets första kvartal. Det var särskilt orderingången från den inhemska marknaden som utvecklades negativt.
- Fortsatt högt pris på drivmedel och energi innebär att kostnaderna för att bedriva gruvdrift ökar, både för de tjänster som maskinentreprenörerna utför och för transport av material etc. Den typen av kostnadsökningar minskar också utrymmet för investeringar.
- Flera planerade gruvprojekt har osäkert startdatum.
- Långa och omfattande tillståndsprocesser med oviss utgång gör det svårt att förutse när och om planerade projekt kan starta.

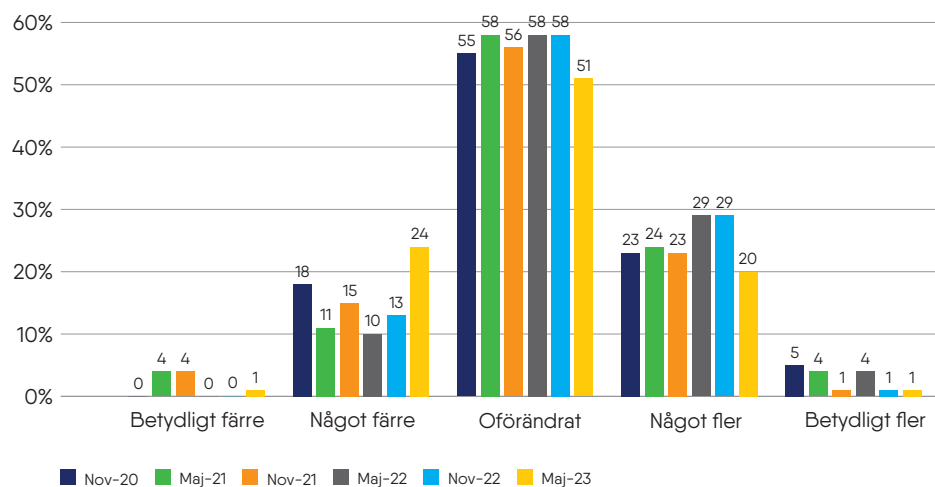
TEMA

REKRYTERING

Utvecklingen av maskinentreprenörernas verksamhet har delvis förändrats: Efter att personalstyrkan vuxit och rekryteringsläget varit mycket anspänt under en lång tid, tyder svaren nu på att antalet anställda förr är konstant eller minskar något, samt att det blivit något lättare att rekrytera personal.

Under de senaste två åren har antalet anställda på företagen tenderat att växa, fler företag har utökat sin personalstyrka än antalet företag som minskat antalet anställda. I maj 2023 ser trenden ut att brytas: 25 procent av företagen anger att de har färre anställda nu än för ett år sedan, medan 21 procent anger att de ökat antalet anställda. För en majoritet av företagen är personalstyrkan dock konstant (51 procent). Det är alltså ingen stor förändring jämför med tidigare, men en något mer negativ trend.

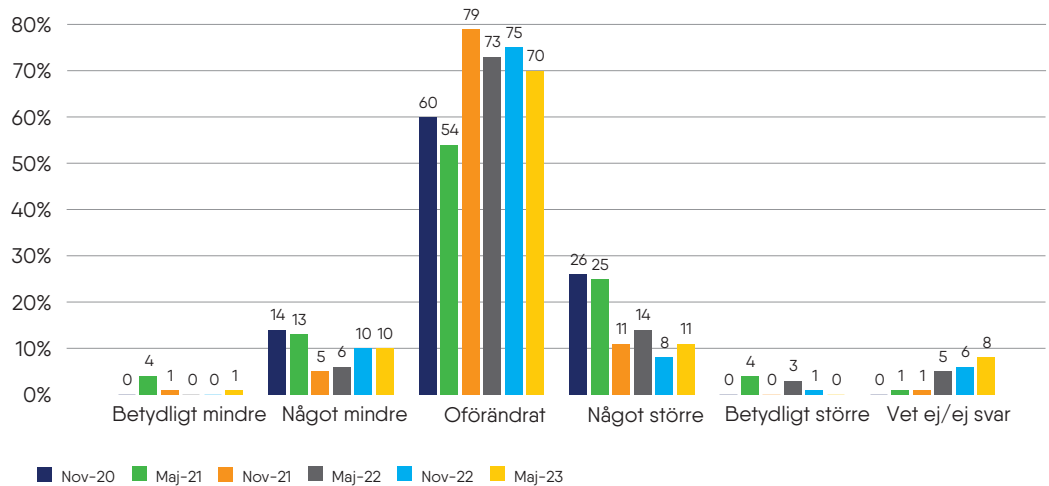
Är ni fler eller färre anställda nu jämfört med samma tidpunkt förra året?

Bas: 80, procent

När det kommer till behovet av inhyrd personal, är läget stabilt. 70 procent av företagen anger att behovet är oförändrat jämfört med för ett år sedan. Lika många företag anger att de har ett mindre behov av inhyrd personal (11%) som andelen företag som har ett något större behov (11%).

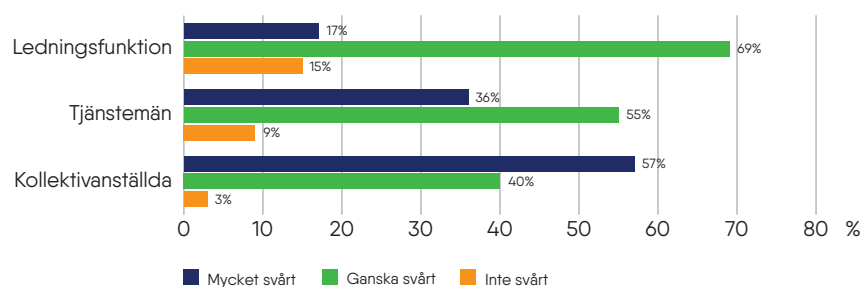
Hur ser behovet av inhyrd arbetskraft ut idag jämfört med samma tidpunkt förra året?

Bas: 80, procent

Att rekrytera personal är fortsatt en utmaning för företagen. Det är dock färre företag som i maj anger att det är mycket svårt att hitta personal jämfört med i november 2022. Störst är skillnaden när det gäller personer med ledningsfunktion. Medan 17 procent av företagen idag anger att det är mycket svårt att hitta personal inom den här kategorin, var motsvarande andel 44 procent i november 2022. Det är fortsatt svårast för företagen att rekrytera kollektivanställda. Över hälften, 57 procent, anger att det är mycket svårt. Det är en liten minskning jämfört med november 2022, då motsvarande andel var 64 procent.

Hur svårt är det att hitta den personal som behövs?

Bas: 80, svarsfrekvens: Kollektivanställda 88%, Tjänstemän 66 %, Ledningsfunktion 60%

REGIONALA TABELLER

Region 1 (nord)

Infrastrukturinvesteringar 2020–2022, prognos 2023–2025 Mkr, 2022 års priser

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Väg	4 291	5 798	3 681	-15%	+75%	+80%
Hamn/flygplats	44	613	166	+125%	+500%	-55%
Järnväg	763	3 051	1 218	+90%	+70%	+50%
Totalt	5 097	9 462	5 064	+15%	+100%	+45%

Källa: Byggfakta, Navet Analytics

Bostadsbyggande 2020–2022, prognos 2023–2025 Påbörjade lägenheter

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Småhus	627	839	930	-45%	0%	+8%
Flerbostadshus	3 952	4 050	3 051	-55%	+5%	+12%
Totalt	4 579	4 889	3 982	-53%	+2%	+11%

Källa: SCB

Region 2 (mitt/öst)

Infrastrukturinvesteringar 2020–2022, prognos 2023–2025 Mkr, 2022 års priser

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Väg	7 283	7 177	10 493	-40%	+60%	+50%
Hamn/flygplats	123	377	482	-50%	+25%	-10%
Järnväg	4 277	3 105	2 387	+30%	+600%	-25%
Totalt	11 683	10 660	13 363	-25%	+235%	0%

Källa: Byggfakta, Navet

Bostadsbyggande 2020–2022, prognos 2023–2025 Påbörjade lägenheter

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Småhus	4 036	4 893	4 370	-35%	-10%	+10%
Flerbostadshus	17 193	24 008	20 532	-55%	+7%	+40%
Totalt	21 229	28 901	24 902	-52%	+2%	+31%

Källa: SCB

Region 3 (väst)

Infrastrukturinvesteringar 2020–2022, prognos 2023–2025 Mkr, 2022 års priser

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Väg	5 679	5 506	3 825	+10%	+110%	0%
Hamn/flygplats	999	1 120	893	-85%	+35%	+600%
Järnväg	2 294	3 733	2 130	+55%	+20%	+30%
Totalt	8 972	10 358	6 847	+12%	+70%	+20%

Källa: Byggfakta, Navet Analytics

Bostadsbyggande 2020–2022, prognos 2023–2025 Påbörjade lägenheter

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Småhus	3 010	3 930	3 729	-25%	-12%	+5%
Flerbostadshus	13 067	11 639	12 314	-45%	+8%	+20%
Totalt	16 077	15 569	16 043	-38%	+1%	+17%

Källa: SCB

Region 4 (södra)

Infrastrukturinvesteringar 2020–2022, prognos 2023–2025 Mkr, 2022 års priser

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Väg	4 371	4 592	5 174	+5%	+15%	+7%
Hamn/flygplats	1 209	202	118	+20%	-50%	+900%
Järnväg	4 631	1 975	1 151	+20%	+1100%	-45%
Totalt	10 212	6 769	6 443	+10%	+240%	-30%

Källa: Byggfakta, Navet Analytics

Bostadsbyggande 2020–2022, prognos 2023–2025 Påbörjade lägenheter

Sektor	2020	2021	2022	P2023	P2024	P2025
Småhus	3 534	4 609	3 867	-35%	-8%	+12%
Flerbostadshus	10 533	13 726	10 037	-55%	+15%	+35%
Totalt	14 067	18 335	13 904	-48%	+5%	+26%

Källa: SCB

Maskinentreprenörerna (ME) är landets ledande bransch- och arbetsgivarorganisation för 4 000 maskinentreprenörer. ME företräder och stödjer medlemmarna och arbetar för branschens utveckling. Vi verkar för fri företagsamhet och en sund marknadsekonomi och bevakar och påverkar branschens arbetsmarknadspolitiska frågor.

Maskinentreprenörerna

Box 1609, 111 86 Stockholm

Telefon: 08-762 70 65

Rapporten är framtagen under maj – juni 2023.

Följande personer från Navet Analytics har medverkat vid framtagning av MEKO-rapporten:

- ▶ Jens Linderoth
- ▶ Michelle Andersson
- ▶ Magnus Klein
- ▶ Patrik Wikman

Från Maskinentreprenörerna har följande personer medverkat:

- ▶ Veronica Sandström, kommunikationschef
- ▶ Jörgen Eriksson, Opinions- och pressansvarig